

MARKUS LINNENBRINK WHATWETHINKASINSIGNIFICANT- PROVIDESTHEPUREST- AIRWEBREATHE 29.04-07.09.25

Text curatorial. Fernando Gómez de la Cuesta i Jackie Herbst

El 1942, Henri Matisse va escriure una carta a André Rouveyre en què deia: «[...] he notat que, als treballs dels orientals, el dibuix dels buits deixats al voltant de les fulles comptava tant com el dibuix mateix».¹ Potser aquest interès per allò imperceptible va ser un dels motius pels quals un equip de científics japonesos va rebre, el 2015, el Premi Nobel de Física pels seus estudis sobre els neutrins.² Per als aliens a la física quàntica, els neutrins es podrien definir com el fragment més diminut de realitat. Aquestes petites partícules, que a penes interactuen amb la matèria, omplen l'univers i el travessen en un recórrer incessant. Se les coneix com a *partícules fantasmes*: missatgers invisibles que connecten l'univers des del seu interior cap a l'exterior.

Comprendre el món des d'aquesta microescala còsmica ens convida a reflexionar sobre els buits que es generen entre els objectes –com els espais entre les fulles dels arbres o entre les branques– per des d'allà construir una nova realitat. Tot això suposa entendre que el buit és ple de res, i que lluny de ser una carència es revela com una presència fonamental. I encara més, suposa acceptar que el buit és una estructura invisible generadora de forma, capaç d'articular relacions espacials i de produir ritmes i significats, de la mateixa manera que ho fan els espais que hi ha entre les paraules o els buits que es troben entre les línies.

Explorar el món des d'una perspectiva en què les coses són, alhora, presents i absents, és jugar amb el límit entre allò visible i allò invisible: en allò aparentment insignificant i imperceptible s'oculten sovint les veritats més profundes. Amb aquesta premissa, Markus Linnenbrink presenta el seu projecte més recent: «WHATWETHINKASINSIGNIFICANT-PROVIDESTHEPURESTAIRWEBREATHE» [What We Think As Insignificant Provides the Purest Air We Breathe]. El títol, agafat d'un vers de la cançó *The Secret Life of Plants*³ de Stevie Wonder, encapsula un pensament subtil que, expressat amb sensibilitat, manté intacte el misteri essencial de la percepció del buit.

1 Matisse, Henri. «Lettre à André Rouveyre sur le dessin de l'arbre». A: *Écrits et propos sur l'art*. París: Hermann, 1972. [Citació original: (...) *j'avais déjà remarqué que dans les travaux des Orientaux le dessin des vides laissés autour des feuilles comptait autant que le dessin lui-même.*]

2 El Premi Nobel de Física 2015 es va atorgar a Takaaki Kajita i a Arthur B. McDonald pel descobriment de les oscil·lacions dels neutrins. Aquest descobriment va demostrar que els neutrins tenen massa.

3 Wonder, Stevie. «The Secret Life of Plants». A: *Journey Through "The Secret Life of Plants"*. EUA: Tamla Motown, 1979.

En aquest estat en què els límits entre presència i absència, entre allò mesurable i allò imperceptible es dilueixen, l'artista suggereix l'interstici com un espai amorf per a l'esdevenir. Així com els neutrins travessen la matèria, en les intervencions *site-specific* de Markus Linnenbrink, ja a escala humana, les pintures murals travessen l'espai i generen un diàleg entre arquitectura, pintura i percepció. Linnenbrink s'inspira en l'exploració contínua com a experiència, en l'interstici com a cohesionador de realitat i en la pintura com el mitjà idoni per transcendir els límits físics.

Per això «WHATWETHINKASINSIGNIFICANTPROVIDESTHEPURESTAIR-WE BREATHE» desafia les nostres referències espacials i visuals i convida els visitants del Casal Solleric i d'Es Baluard Museu a revisar la manera en què ens situam davant/en/dins una obra. El recorregut sensorial posa en relleu el seu interès per la transitorietat, pel color, per la pintura, per una arquitectura que s'entrellaça en aquestes instal·lacions i que condueixen el cos a experimentar els espais de manera genuïna i inesperada.

Les intervencions de Linnenbrink provoquen una *pintura habitable*,⁴ transitable, que a Es Baluard Museu estableix un diàleg en moviment gràcies al recorregut que planteja la seva actuació pictòrica: des de l'ascensor principal fins a les parets intervingudes a l'extrem oposat del passadís, compareix una pintura que s'enlaira, que eleva la mirada de l'espectador des del terra fins al sostre del corredor central. Una intervenció de gran format que ens guia cap a noves maneres d'experimentar, de comprendre l'espai, que ens proposen una nova dimensió per entendre la pintura d'una manera expandida.

Per la seva banda, la intervenció al Casal Solleric ofereix una experiència immersiva i envolupant que aconsegueix que l'emblemàtic pati interior de l'edifici es recorri com mai no s'havia fet abans. Una vegada més, una *pintura habitable* que s'expandeix de dins cap a fora i que permet al cos entrar-hi plenament. De nou, una gran instal·lació ascendent que eleva la nostra mirada, aquest cop, fins a assolir el cel obert, per tornar-nos després al nivell del terra, i que genera nous punts de vista, noves línies de fuga que muten a cada moment.

En aquestes fases intermèdies, en què l'experiència esdevé imprevisible, *cal mirar amb el cos*. I és que recórrer una instal·lació de Markus Linnenbrink és un exercici fenomenològic⁵ en què la percepció i la memòria s'activen a través del moviment i de l'acció. Com a espectadors, percebem el món i les coses a escala del nostre propi cos, per la qual cosa transitar aquests espais implica exercir una atenció plena. Aquesta escolta activa i voluntària es converteix en una eina fonamental per desxifrar els estrats de records que emergeixen entre el nostre cos i l'entorn. A través d'aquesta relació evocadora començam a assimilar la totalitat de l'espai on ens trobam.

Els buits no són omissions o llacunes, ni tampoc les franges horitzontals són simplement fons. Les instal·lacions de Linnenbrink aconsegueixen expandir-se més enllà de l'emplaçament per habitar-lo i incorporar com a propi l'espai que les envolta. Un espai que s'alia aquí amb la pintura, i encara més: l'espai es converteix en pintura. Una pintura que cobra una dimensió expandida i expansiva, construïda a partir del color. Perquè, al capdavant, sense color no hi ha pintura.

A la seva obra, el color ens interpel·la plàsticament i visualment amb tanta intensitat que qüestionam l'experiència mateixa de la pintura. Així, la pintura, que té la capacitat de reposicionar-se i de referenciar-se a si mateixa, es desposseeix de convencions i explora els seus propis límits i possibilitats de transgressió. El treball de Linnenbrink està profundament arrelat en la materialitat del color i obliga l'espectador a reconèixer de manera intuïtiva el gest propi de l'artista.

4 Barro, David. «Markus Linnenbrink. Pintura en tiempo real». A: Markus Linnenbrink. *FLAMINGLOVEANDDESTINY*. Santiago de Compostel·la: Fundación DIDAC, 2023. [catàleg d'exposició].

5 *Phénoménologie de la perception* és una de les obres principals escrites pel filòsof francès Maurice Merleau-Ponty, publicada el 1945, en la qual l'autor cerca comprendre la percepció no com un procés fisiològic o una interpretació intel·lectual, sinó com una experiència encarnada que ens situa en el món: el cos es postula com a vehicle a través del qual experimentam la realitat.

El seu domini de la tècnica del *dripping* i l'acumulació de pigments genera una tensió entre el control deliberat i l'espontaneïtat de l'atzar. El procés de producció s'assembla a una *performance*, en què la repetició rítmica de gests senzills i sincers construeix denses trames cromàtiques –de nou, de dins cap a fora–. La pintura, aplicada en capes gairebé geològiques, genera superfícies vibrants que ens recorden que memòria i percepció són processos en esdevenir constant, modelats per l'equilibri de la interacció entre allò fortuït i allò intencional, en què el rastre és un record que emergeix de la intersecció entre matèria i absència.

El color, la dimensió i la immersió són vehicles per a la memòria, per a la percepció i per a l'emoció. Amb la seva obra, Linnenbrink ens convida a reconsiderar l'essència del que ens envolta i a transformar l'acte de mirar. Són estrats de memòria que ens recorden que, només amb un simple degoteig de pintura o en l'espai aparentment buit que s'hi genera, fins i tot en la imperceptible transparència de l'aire, només l'experiència conscient és la que atorga significat i entitat.

WWW.ESBALUARD.ORG

#MARKUSLINNENBRINKESBALUARD